

**Srovnání mediálního obrazu
Masarykovy univerzity
v letech 2009, 2010 a 2011**

Východiska analýzy a metodologie

1 Cíl

Cílem analýzy bylo srovnat mediální obraz Masarykovy univerzity v roce 2009, 2010 a 2011. Výsledná data ukazují, do jaké míry se daří dosahovat cílů Mediální strategie MU při celkovém zvyšování publicity. Pro rok 2009 vychází analýza z dat sesbíraných pro *Mediální strategii MU na základě srovnání mediálního obrazu českých univerzit v roce 2009*, pro rok 2010 analýza pracuje s daty sesbíranými pro *Srovnání mediálního obrazu Masarykovy univerzity v letech 2009 a 2010*.

2 Výzkumná jednotka a výzkumný vzorek

Výzkumnou jednotkou analýzy je příspěvek v českém denním tisku, rozhlasu nebo televizi nacházející se v databázi Anopress za rok 2009, 2010 a 2011, který obsahuje klíčové slovo: „Masarykova univerzita“ (včetně všech jeho gramatických variant).

Kódovací jednotkou je pak příspěvek, který splňuje výše zmíněný požadavek, a dále je primárně zaměřený na univerzitu, nebo je v něm jméno univerzity aspoň zmíněno v souvislosti s jejími aktivitami (studijními, výzkumnými apod.). Dále jsou do analýzy zařazeny komentáře expertů z univerzity, ať se již týkají témat odborných nebo vzdělávacích. Oproti analýze připravované pro Mediální strategii MU do vzorku **nejsou** zařazeny příspěvky, jejichž autory jsou odborníci nebo studenti univerzity. Analýza také **nezahrnuje** příspěvky, ve kterých se objevuje zmínka o absolventech univerzit, ani ty, ve kterých je jméno univerzity spojené s mimouniverzitními aktivitami studentů. Zcela vyřazeny ze vzorku jsou také články, které zmiňují jméno univerzity bez návaznosti na její činnost. Dále jsou z analýzy vyřazeny příspěvky opakující se v rámci regionálních mutací téhož média, např. pokud se stejná zpráva objeví v Brněnském i Zlínském deníku, do analýzy se promítne jen jednou.

3 Sledované proměnné

1. Typ článku: Proměnná zachycuje formu, jakou je univerzita v článku zmíněna.

Proměnná nabývá následujících hodnot:

- **Přímo problematika univerzity:** Příspěvky, které se primárně věnují univerzitě jako výzkumně-vzdělávací instituci a její činnosti (včetně jejich projektů nebo problémů). Zahrnuje například témata související se studiem, studenty, probíhajícími výzkumy, rozvojem univerzity, aktivitami a děním na univerzitě apod. Do této kategorie řadíme také příspěvky, které se věnují jinému tématu, ale univerzitě je v nich věnován větší prostor.
- **Zmínka o univerzitě:** Jedná se o takové příspěvky, které se primárně zaměřují na téma, jež s univerzitou souvisí, ale univerzita je v nich zmíněna okrajově, často pouze názvem nebo jednou větou.
- **Expertní komentář:** Za příspěvky s expertním komentářem považujeme takové články, které jsou s univerzitou spjaty pouze komentářem odborníka (vyučujícího, vědeckého pracovníka, rektora apod.), který na nich působí. Článek se buď věnuje určitému odbornému tématu, nebo se věnuje tématu vysokého školství či vědy a jméno univerzity je zmíněno pouze v souvislosti s odborníkem. Do tohoto typu příspěvků spadají i rozhovory s odborníky univerzity.

2. Zaměření článku: Proměnná zachycuje na jaké okruhy témat, se články zaměřují.

Proměnná se určuje jen pro příspěvky v kategoriích proměnné **Typ článku: Přímo problematika univerzity a Zmínka o univerzitě**.

Proměnná Zaměření článku nabývá následujících hodnot:

- **Vzdělání:** Za články, které označují univerzitu jako vzdělávací instituci, považujeme takové, jež se věnují primárně studijním záležitostem, přijímacímu řízení, studentům, vzdělávacím aktivitám, absolventům apod.
- **Věda:** Za indikátory univerzity jako vědeckého pracoviště považujeme takové články, které se zabývají výzkumem, vědeckými objevy a průzkumy, které probíhají přímo na univerzitě nebo na kterých univerzita aspoň participuje.
- **Institute:** Jedná se o takové příspěvky, které se věnují univerzitám primárně jako institucím bez důrazu na výzkum nebo vzdělávání. Za institucionální agendu považujeme například personální záležitosti nebo ceremonie.

3. Význam: Proměnná zachycuje význam, jaký je popsáné události v článku přisuzován.

Proměnná se určuje jen pro příspěvky v kategoriích proměnné **Typ článku: Přímá problematika univerzity a Zmínka o univerzitě**.

Proměnná Význam nabývá následujících hodnot:

- **Národní:** Národní význam indikujeme u takových příspěvků, ve kterých není zmíněna žádná další zahraniční instituce nebo v nich není uveden název zahraničního státu. Nebo univerzita není explicitně srovnávána se zahraničím.
- **Mezinárodní:** V případě, že bude univerzita označena za evropskou, světovou nebo bude v příspěvku zmíněna zahraniční instituce, název jiného státu, jméno cizince nebo bude zmíněno srovnávání se zahraničím, budeme to považovat za indikátor mezinárodního významu. Rovněž bude tento význam zaznamenán, pokud bude článek zaměřen na zahraniční studenty, zahraniční studijní programy apod.

4. Typ média: Proměnná zachycuje typ média, v jaké se článek objevil.

Proměnná Typ média nabývá následujících hodnot:

- **Celostátní:** Sem patří média vedená v databázi Anopress jako celostátní, tzn. vycházející a dostupná na území celé České republiky. Zpravidla jde o deníky nebo televizní stanice a rádia s celoplošným pokrytím.
- **Regionální:** Náleží sem média vedená v databázi Anopress jako regionální, tzn. vycházející a dostupná jen v určitém regionu České republiky, zpravidla jde o místní mutace celostátních deníků, televizních stanic nebo rádií vysílajících jen v určitém regionu.
- **Časopisy:** Patří sem média vedená v databázi Anopress buď jako časopisy, nebo odborné tituly. Jde o jakékoliv společenské týdeníky či měsíčníky, life–stylové magazíny, ale také specializované časopisy. Stejně tak sem patří některé odborné tituly zaměřené na konkrétní obory, jako je lékařství nebo právo.

5. Valence: Proměnná popisuje celkové hodnotové vyznění článku.

Proměnná se určuje jen pro příspěvky v kategoriích proměnné **Typ článku: Přímá problematika univerzity a Zmínka o univerzitě**.

Proměnná Valence nabývá následujících hodnot:

- Pozitivní (např. úspěchy, zvláště přínosné výzkumy, patenty)
- Spíše pozitivní (např. nové obory, opravy)
- Neutrální (např. představení oborů a školy bez explicitního hodnocení)
- Spíše negativní (např. nedostatky ve vzdělávání)
- Negativní (např. kauzy, žaloby, neúspěchy)
- Ambivalentní (kombinace pozitivního i negativního kontextu)

Výstupy analýzy

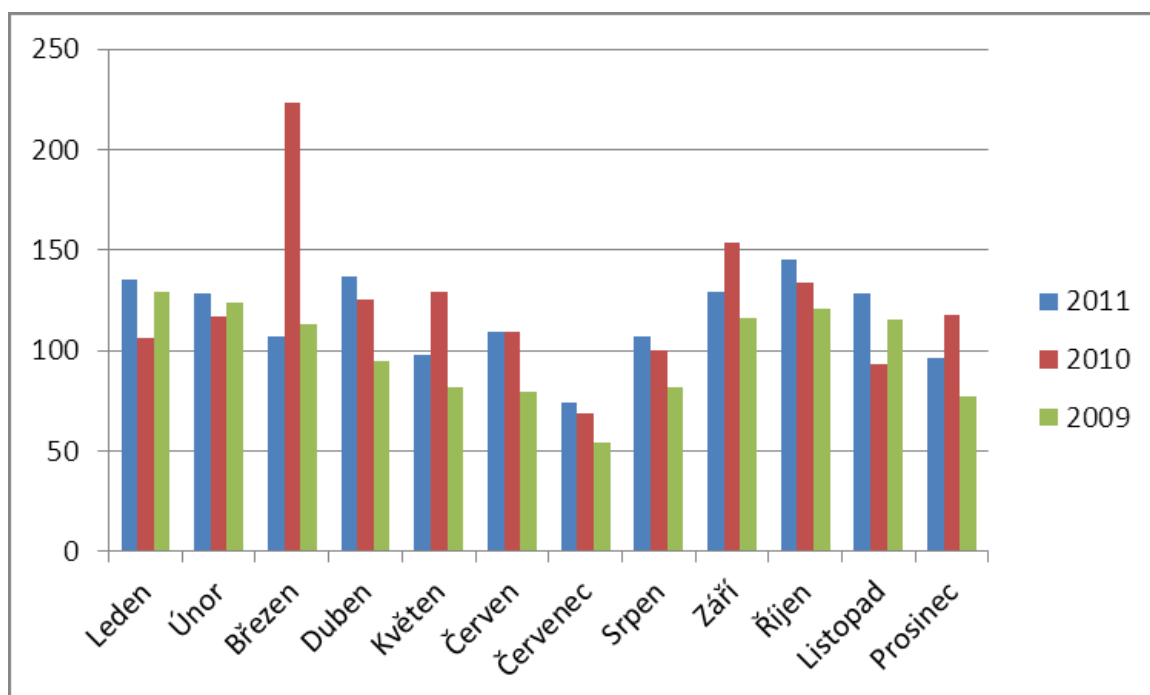
Masarykově univerzitě se podařilo v roce 2011 stabilizovat zvýšení publicity zaznamenané v roce 2010 oproti roku 2009. Přestože absolutní čísla jsou ve srovnání o něco nižší, lze letošní výsledek co do kvantity považovat za úspěšný. Mírně vyšší publicita v roce 2010 je totiž do značné míry dána březnovou návštěvou prince Charlese, k níž nebyla v roce 2011 ekvivalentní událost, jež by umožňovala vzbudit tak velký zájem médií.

I letos se podařilo udržet zvýšenou publicity v letních měsících, tedy v době tradiční novinářské okurkové sezóny (projekty OP VK, letní školy) a využít poptávku po sezónních informacích v lednu, únoru a květnu (podávání přihlášek, nové obory, přijímací zkoušky), v září (začátek nového akademického roku, nástup nového vedení) a v listopadu (začátek přijímacího řízení). Stabilně vysokou publicity udržovaly dobré výstupy z tiskových konferencí (projekty VaVpl, z vědeckých byl nejúspěšnější objev týkající se kmenových buněk týmu Petra Dvořáka) i individuální nabídka témat médiím (objev Lumíra Krejčího).

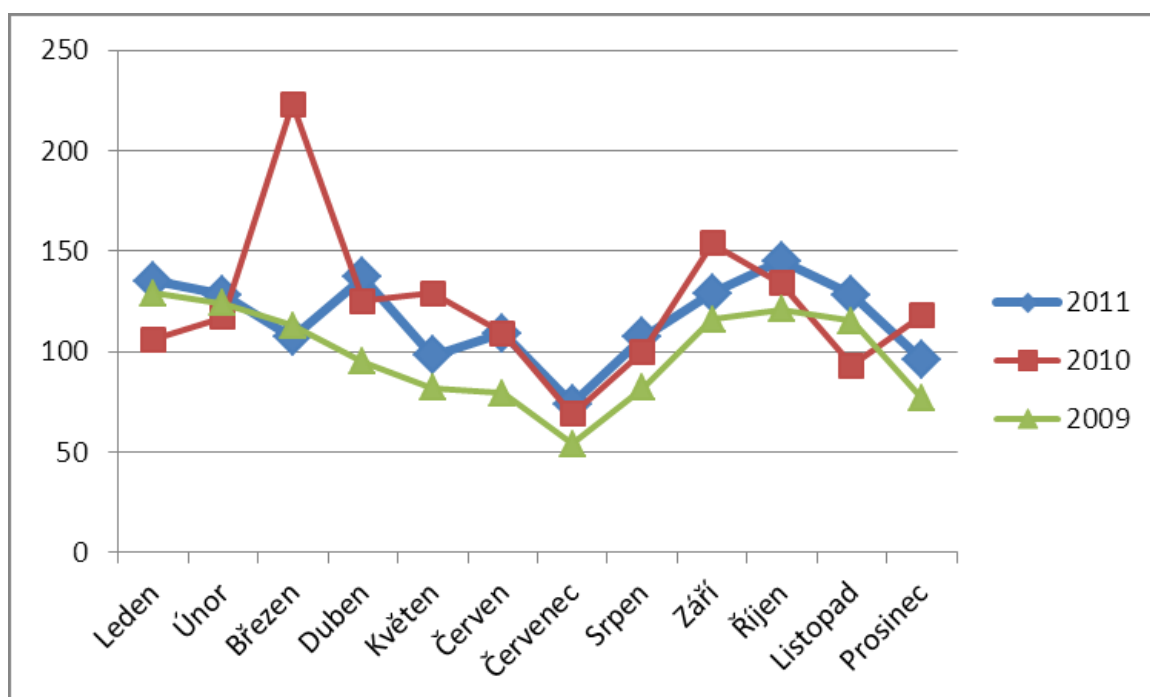
Tabulka 1 Srovnání meziroční publicity po měsících
(všechny výzkumné jednotky dohromady)

Měsíc	2011	2010	2009
Leden	135	106	129
Únor	128	117	124
Březen	107	223	113
Duben	137	125	95
Květen	98	129	82
Červen	109	109	79
Červenec	74	69	54
Srpen	107	100	82
Září	129	154	116
Říjen	145	134	121
Listopad	128	93	115
Prosinec	96	118	77
Celkem	1393	1477	1187

Graf 1 Srovnání meziroční publicity po měsících
(sloupcový graf)

Graf 2 Srovnání meziroční publicity po měsících
(Průběhový graf)

Analýza zaznamenala v roce 2011 pokles počtu expertních komentářů, který je daný zejména výpadkem politologů, kteří byli zvláště v roce 2010 velmi často oslovováni s ohledem na parlamentní, senátní a obecní volby.

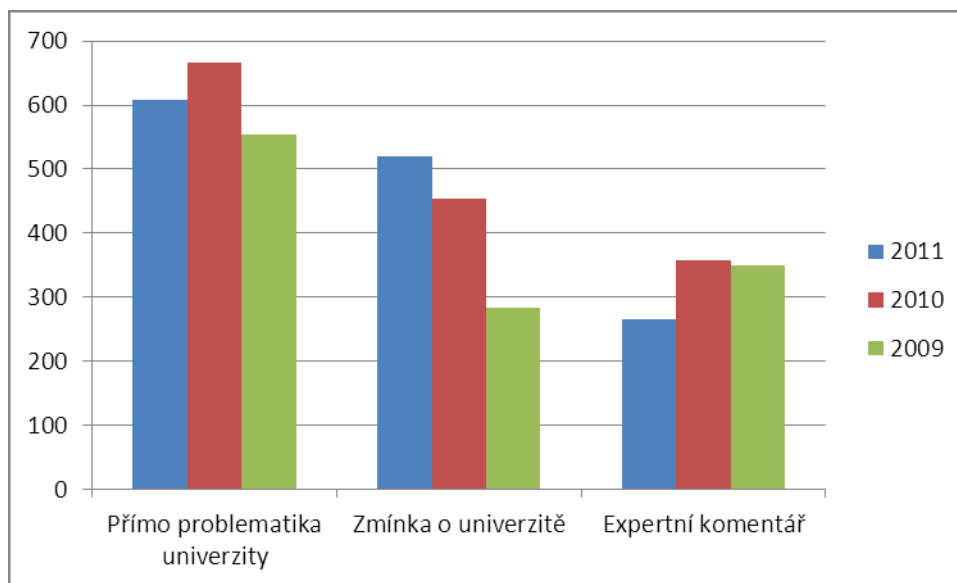
Jak nicméně vyplývá i ze srovnávací analýzy z roku 2009 s Univerzitou Karlovou, jedná se o kategorii, v níž má MU prostor pro zlepšení. Posun by mohlo přinést spuštění databáze expertů, vytvoření komunikační směrnice i plánované školení pro vědecké pracovníky v oblasti komunikace s médii.

Základním handicapem MU v této oblasti je špatný dosah na celostátní média z jihomoravského regionu. Další problém je často malá ochota akademiků, někdy i po špatných zkušenostech, s médii komunikovat.

Tabulka 2 Srovnání meziroční publicity podle Typu článku

Typ článku	2011	2010	2009
Přímo problematika univerzity	608	666	553
Zmínka o univerzitě	520	453	284
Expertní komentář	265	358	350
Celkem	1393	1477	1187

Graf 3 Srovnání meziroční publicity podle Typu článku

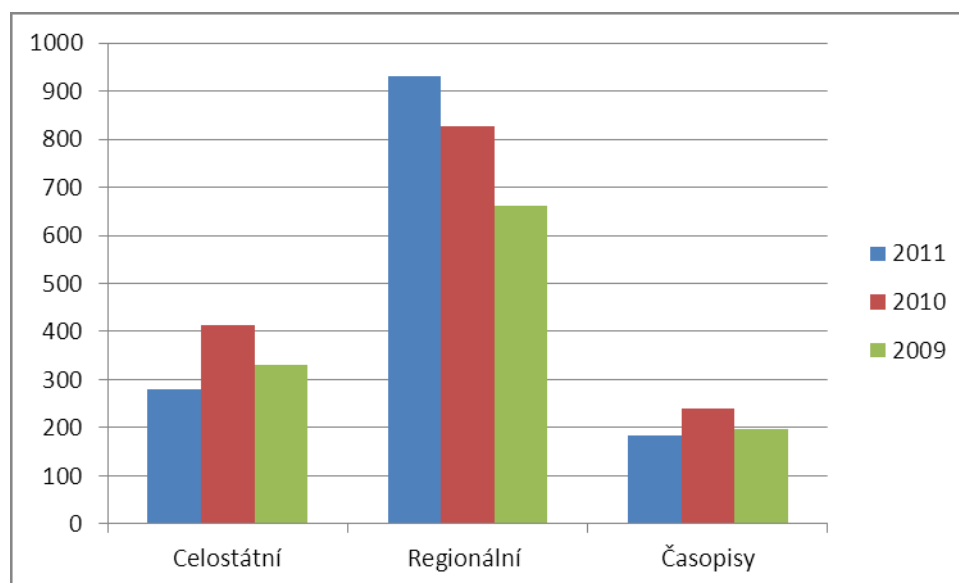
Oproti roku 2010 zaznamenala analýza pokles přítomnosti MU v celostátních médiích, množství je spíše na úrovni roku 2009. Do značné míry je rozdíl podobně jako i v jiných případech způsobený návštěvou prince Charlese v březnu 2010, dlouhodobě je to však důsledek špatné dostupnosti celostátních médií z jihomoravského regionu.

Přestože se Tiskový odbor MU zaměřuje na nabízení témat do celostátních médií, jedná se o úspěchy v řádech jednotek, které jsou významné spíše po kvalitativní stránce, a nejedná se o úspěchy, které by se výrazně projevíly ve statistikách. Nejvýrazněji je proto MU vidět v regionálních denících, s nimiž je Tiskový odbor MU v každodenním kontaktu: zejména v Brněnském Deníku (dalších jihomoravských mutacích Deníku) a v Mladé frontě DNES v mutacích Brno a Jižní Morava.

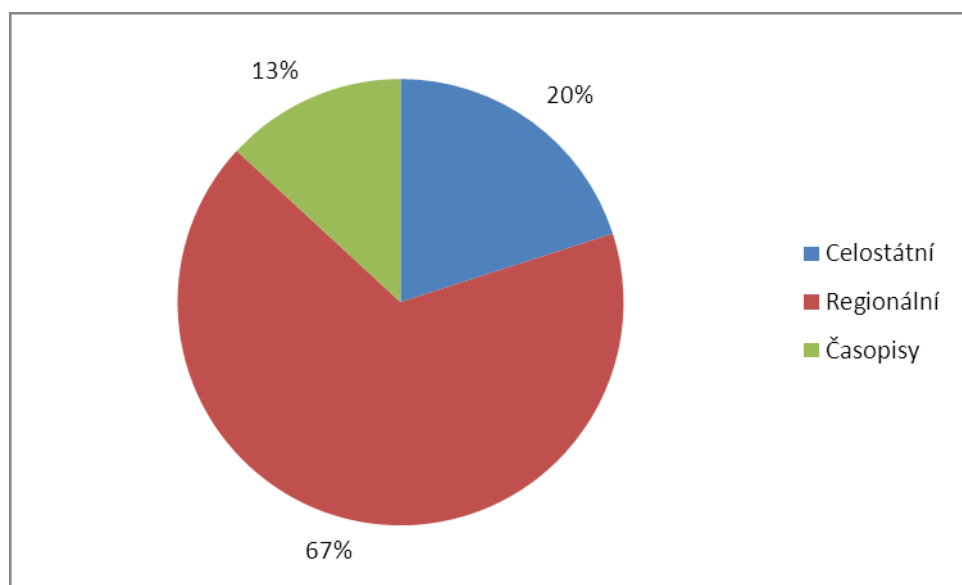
Tabulka 3 Srovnání meziroční publicity podle Typu média

Typ média	2011	2010	2009
Celostátní	279	412	330
Regionální	931	826	661
Časopisy	183	239	196
Celkem	1393	1477	1187

Graf 4 Srovnání meziroční publicity podle Typu média

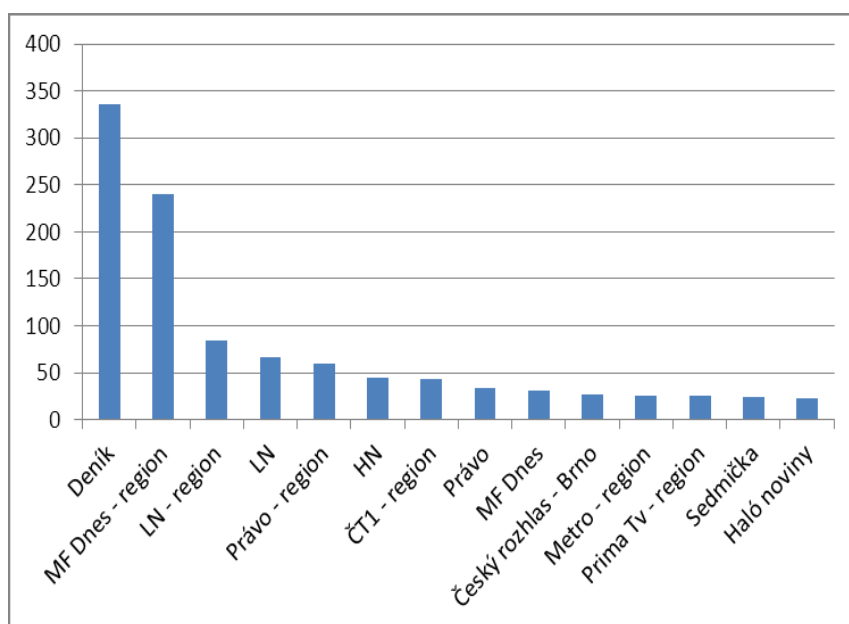
Graf 5 Poměr příspěvků o MU podle Typu média za rok 2011

Tabulka 4 Publicita v konkrétních médiích (do počtu 10)

Médium	Počet
Deník	336
MF Dnes - region	240
LN - region	84
LN	67
Právo - region	60
HN	45
ČT1 - region	43
Právo	34
MF Dnes	31
Český rozhlas - Brno	27
Metro - region	26
Prima Tv - region	25
Sedmička	24
Haló noviny	22
Zdravotnické noviny	19
ČT24	16
Radiožurnál	16
Respekt	14
ČT1	13
Týden	11
ČT 24 - region	11
Euro	10

Graf 6 Publicita v konkrétních médiích (do počtu 10)

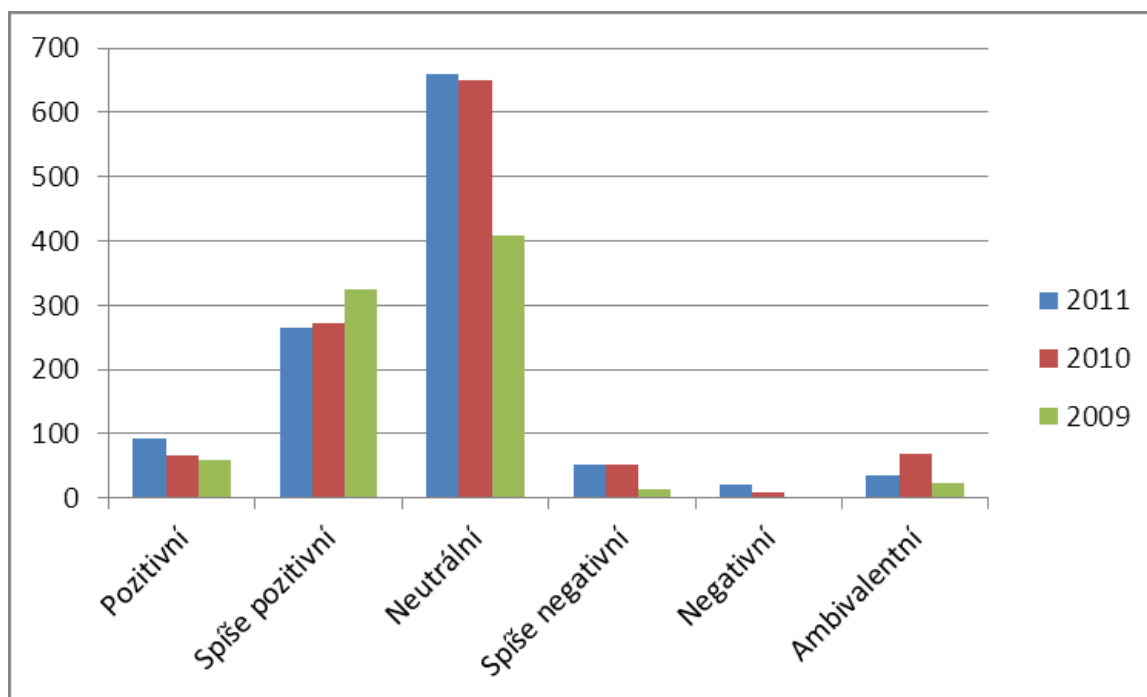

Rok 2011 co do hodnotového vyznění zpráv zásadněji nevybočuje z průměru let 2009 a 2010. Hladina negativních či ambivalentních zpráv zůstává přibližně stejná, zejména kvůli pokračující kauze profesora Horyny, špatné vodě v univerzitním kampusu a nové kauze polského studenta vyhrožujícího univerzitě. Poněkud vyšší výskyt pozitivních zpráv je dán řadou vědeckých úspěchů a schválených projektů v roce 2011.

Tabulka 5 Srovnání meziroční publicity podle Valence

Valence	2011	2010	2009
Pozitivní	93	67	59
Spíše pozitivní	265	273	325
Neutrální	660	650	409
Spíše negativní	52	52	14
Negativní	22	9	1
Ambivalentní	36	69	23
Celkem	1128	1119	831

Graf 7 Srovnání meziroční publicity podle Valence

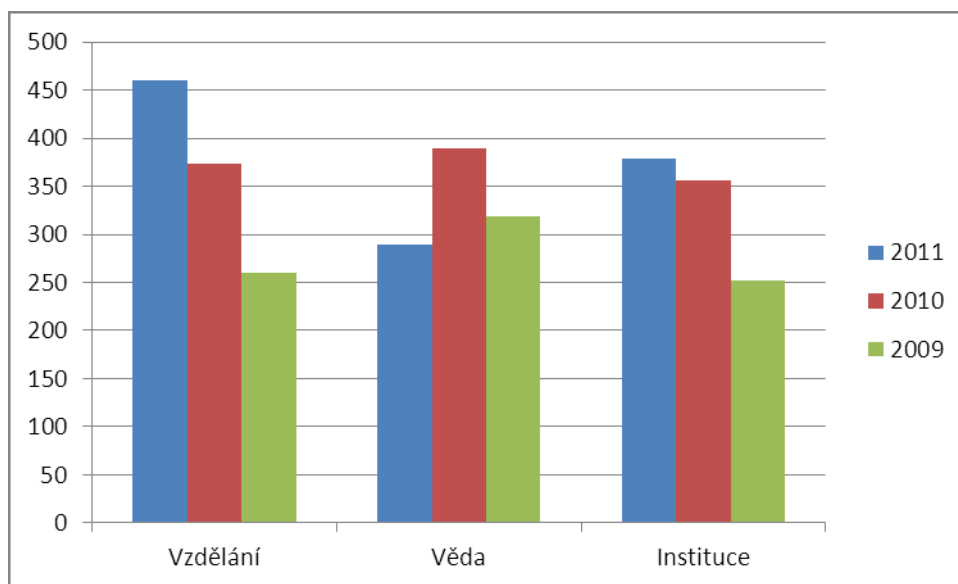

Podobně jako i v minulých letech zůstala v roce 2011 zachována rovnováha mezi zprávami věnovanými vědě, vzdělávání i Masarykově univerzitě z hlediska institucionálního.

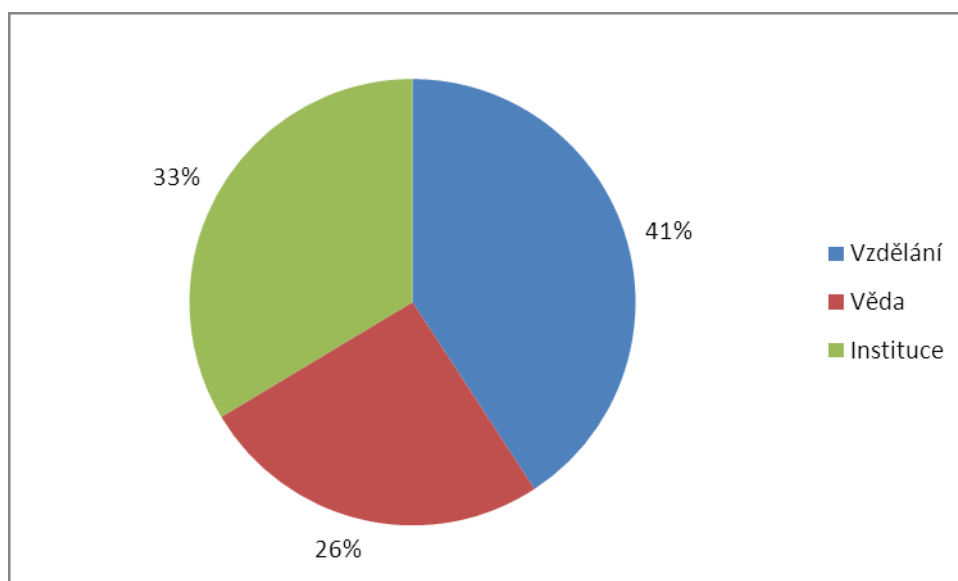
Tabulka 6 Srovnání meziroční publicity podle Zaměření článku

Zaměření článku	2011	2010	2009
Vzdělání	460	373	260
Věda	289	390	319
Instituce	379	356	252
Celkem	1128	1119	831

Graf 8 Srovnání meziroční publicity podle Zaměření článku

Graf 10 Poměr příspěvků o MU podle Zaměření článku za rok 2011

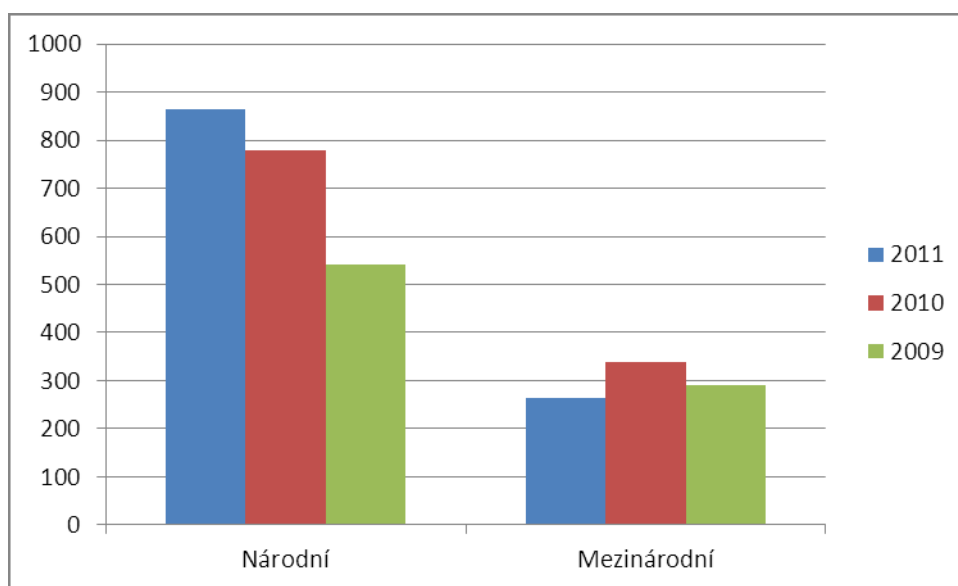

Počet článků s mezinárodním významem v roce 2011 oproti roku 2010 poklesl. Do značné míry je rozdíl podobně jako i v jiných případech způsobený návštěvou prince Charlese v březnu 2010. Oproti roku 2009 se absolutní počet výrazně nezměnil, zmenšil se však poměr vzhledem k výraznému nárůstu článků s národním významem v roce 2011.

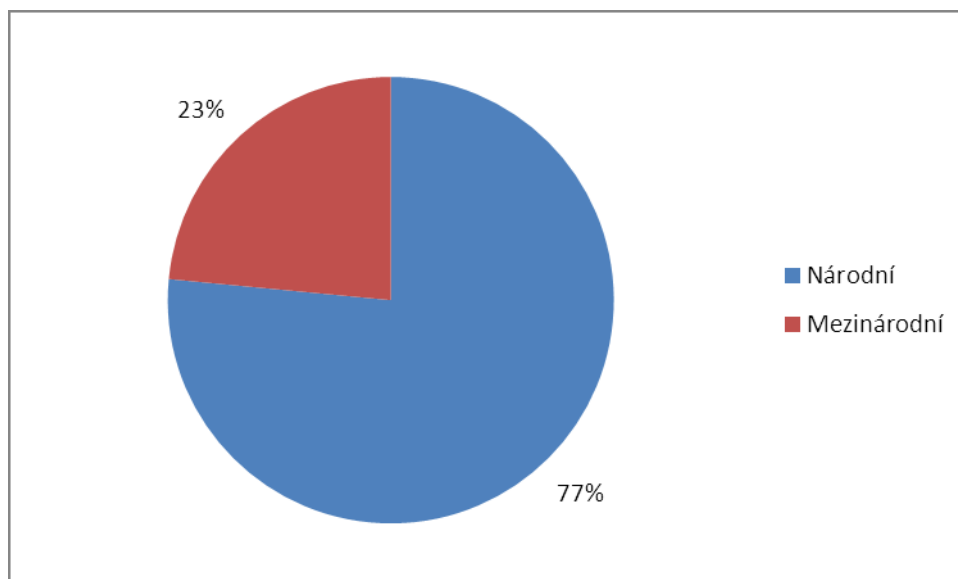
Tabulka 7 Srovnání meziroční publicity podle Významu

Význam	2011	2010	2009
Národní	863	780	540
Mezinárodní	265	339	291
Celkem	1128	1119	831

Graf 11 Srovnání meziroční publicity podle Významu

Graf 12 Poměr příspěvků o MU podle Významu za rok 2011

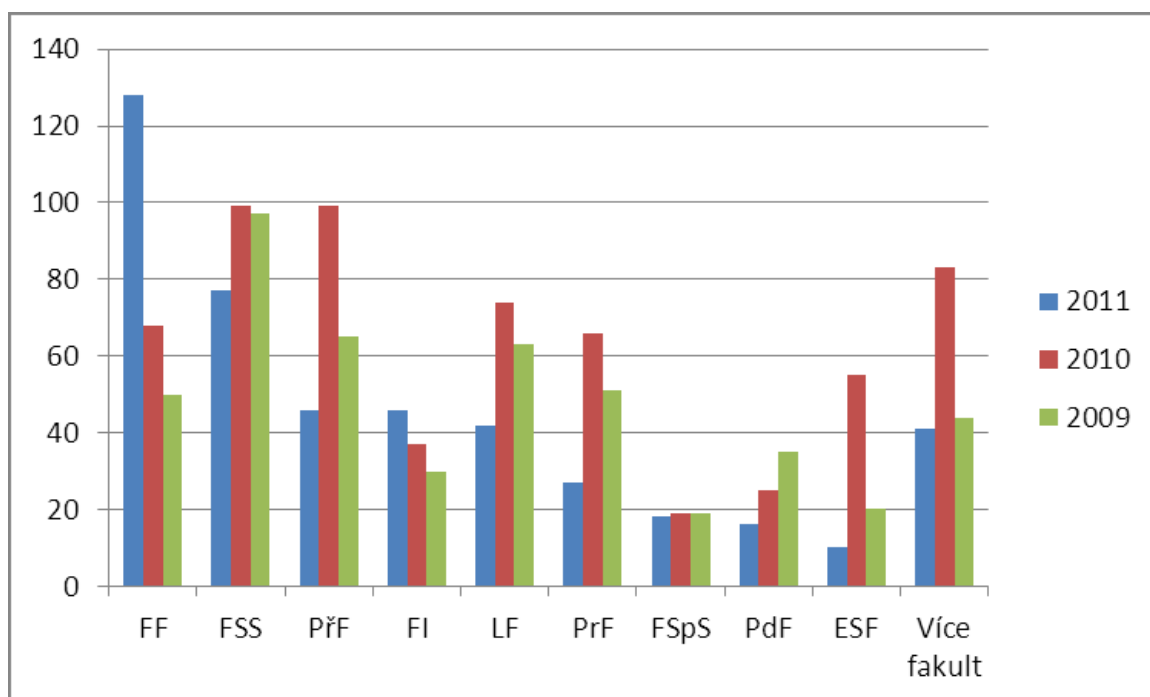
Tradičně velkou publicitu vykazuje fakulta sociálních studií zejména díky politologickým expertním komentářům. Výrazný meziroční nárůst zaznamenala filozofická fakulta, důvodem jsou však dvě spíše negativní kauzy související s profesorem Horynou a vyhrožujícím polským studentem a pak také otázka možného převzetí kina Scala.

Velký pokles je vidět u přírodovědecké fakulty, s níž bylo v roce 2011 spojeno méně medializovaných vědeckých úspěchů, než v předchozím roce. Snížila se také publicita PrF a ESF, zde bylo vysoké číslo v roce 2010 dáno především spíše negativními kauzami. Mírně vyšší publicita FI je dána opakovaně úspěšně medializovaným projektem CERIT.

Tabulka 8 Srovnání meziroční publicity po fakultách

Pořadí	Fakulta	2011	2010	2009
1.	FF	128	68	50
2.	FSS	77	99	97
3.	PřF	46	99	65
4.	FI	46	37	30
5.	LF	42	74	63
6.	PrF	27	66	51
7.	FSpS	18	19	19
8.	PdF	16	25	35
9.	ESF	10	55	20
--	Více fakult	41	83	44
--	Celkem	451	526	377

Graf 13 Srovnání meziroční publicity po fakultách

Analýza ukazuje dlouhodobý jev, že mezi nejcitovanější odborníky MU patří ti z FSS, zejména pak politologové. Vysoký potenciál přitom mají i témata spojená s PrF či ESF, jejichž odborníci jsou ovšem citováni relativně málo. S ohledem na nástup nového rektora Mikuláše Beka ve druhé polovině roku byl zaznamenán také jeho adekvátní nástup mezi nejcitovanější zaměstnance MU.

Tabulka 8 Nejfrekventovanější experti MU v médiích v roce 2011
(+ srovnání s rokem 2009 a 2010)

Pořadí	Jméno	2011	2010	2009
1.	Stanislav Balík (politologie FSS)	28	52	19
2.	Jiří Zlatuška (bývalý rektor a děkan FI)	19	10	10
3.	Petr Fiala (rektor, poradce premiéra)	18	34	21
4.	Miroslav Mareš (politolog FSS)	18	34	34
5.	Lubomír Kopeček (politolog FSS)	17	20	13
6.	Mikuláš Bek (rektor)	13	0	1
7.	Michal Pink (politolog FSS)	7	1	0
8.-10.	Jaromír Volek (mediální expert FSS)	5	3	2
8.-10.	Stanislav Kadečka (ekonom ESF)	5	0	2
8.-10.	Zdeněk Řehák (biolog PŘF)	5	0	0
11.	Jiří Macháček (archeolog FF)	4	2	0
12.-19.	Ladislav Rabušic (sociolog FSS)	3	3	3
12.-19.	Jan Švancara (fyzik PŘF)	3	0	1
12.-19.	Anna Matušková (politolog FSS)	3	17	7
12.-19.	Vít Unzeitig (gynekolog LF)	3	2	1
12.-19.	Kateřina Nedbálková (gender studie FSS)	3	2	0
12.-19.	Rudolf Burgr (mediální expert FSS)	3	4	0
12.-19.	Tomáš Šmíd (politolog)	3	4	0
12.-19.	Antonín Slaný (ekonom ESF)	3	0	0

Mezi nejčastějšími tématy je vidět úspěšná medializace velkých projektů CEITEC, CERIT, CARLA a Univerzitní centrum Telč.

Rok 2011 byl také i z hlediska mediálního rokem volebním – velkou pozornost si vysloužila nejen samotná volba nového rektora, ale i jmenování a imatrikulace Mikuláše Beka či vyznamenání bývalého rektora Petra Fialy zlatou plaketou prezidenta ČR.

Úspěšně se podařilo medializovat i vědecké úspěchy, zejména objev týmu Petra Dvořáka z LF v oblasti kmenových buněk; novou metodu léčby z LF; objev Lumíra Krejčího z PŘF; či výzkumné úspěchy Tomáše Tyce z PŘF. Tradičně nejoblíbenější vědecké téma je polární stanice v Antarktidě.

Tabulka 10 Nejfrekventovanější témata MU v médiích v roce 2011

Pořadí	Téma	Počet
1.	Případ Horyna/Hroch	51
2.	CEITEC	47
3.	Volba rektora 2011	42
4.	Antarktida	33
5.	Jednání o převzetí kina Scala	30
6.	Polský student vyhrožuje MU	30
7.	Univerzitní centrum Telč	22
8.	Kampus - stavba roku	19
9.	Projekt CERIT	18
10.	Přijímačky	17
11.	Kampus	16
12.	CARLA	15
13.	Nový obor: rozhodčí	14
14.-16.	Návštěva Lichtenštejnského knížete	12
14.-16.	Objev: kmenové buňky: Petr Dvořák	12
14.-16.	Jednání s Rašínovou školou	12
17.-20.	Žebříčky univerzit	11
17.-20.	Masový hrob Němců v Budínce	11
17.-20.	MU a státní maturity	11
17.-20.	Falešné diplomy z MU	11
21.-23.	Program proti plagiátům	10
21.-23.	Nové obory	10
21.-23.	Špatná voda v kampusu: podzim 2011	10
24.-25.	Imatrikulace Mikuláše Beka rektorem	9
24.-25.	Prezident ČR jmenuje Mikuláše Beka rektorem	9
26.	Petr Fiala vědeckým poradcem premiéra	8
27.-33.	Festival vědy - Noc vědců	7

27.-33.	pišQworky	7
27.-33.	CESEB	7
27.-33.	Letní škola slovanských studií	7
27.-33.	Nová metoda léčby leukémie	7
27.-33.	Hokejový souboj univerzit 2011	7
27.-33.	MuniQuest	7
34.-37.	60 tisíc přihlášených ke studiu	6
34.-37.	Festival Cinema Mundi	6
34.-37.	Zlatá plaketa pro Petra Fialu	6
34.-37.	Objev: poškozené buňky: Lumír Krejčí	6
34.-37.	Ivo Možný emeritním profesorem	6
38.-42.	Poplatky za studium na FSS	5
38.-42.	Letní škola nevodimých	5
38.-42.	Letní škola EkoInkubátoru	5
38.-42.	Výzkum: platy absolventů 2011	5
38.-42.	e-univerzita: opsané bakalářské práce	5
43.-51.	Plášť neviditelnost: Tomáš Tyc	4
43.-51.	Oprava hvězdárny	4
43.-51.	Problémy s dopravou do kampusu	4
43.-51.	Nové specializace magisterského studia	4
43.-51.	Nové vedení MU	4
43.-51.	Nový patent bambusuril	4
43.-51.	Odhalení nádorů: Boris Tichý	4
43.-51.	Dokonalá čočka: Tomáš Tyc	4
43.-51.	VaVpl projekty ESF a PdF	4